

TARİHİ MÜZELERİN TOPLUMSAL HAFIZA ÜZERİNE ETKİSİ

ARAŞTIRMA SORUSU

TARİHİ MÜZELER,
TOPLUMSAL HAFIZANIN
OLUŞUMUNDA NASIL BİR
ROL OYNAMAKTADIR?

Bu çalışmada birincil veriler kullanılmış; 23,5 Hrant Dink Hafıza Mekânı ve 15 Temmuz Hafıza Müzesi ziyaretçileriyle söyleşiler yapılmıştır. Katılımcılara, müze deneyimlerinin duygusal ve düşünsel etkilerini anlamaya yönelik üç ana soru yöneltilmiş, gerektiğinde yan sorularla görüşmeler derinleştirilmiştir. Ayrıca, müze çevresi gözlemlenmiş, çevredeki kişilerle ve müze çalışanlarıyla yapılan kısa görüşmelerle müzenin kültürel yapısına dair bilgiler toplanmıştır.

23,5 HRANT DİNK HAFIZA MEKANI

15 TEMMUZ HAFIZA MÜZESİ

RÖPORTAJ SORULARI

- 1) Müzeden çıkarken aklınızda kalan en güçlü duygu neydi?
- 2) Bir eser size geçmişle ilgili çağrışım yaptı mı?
- 3) Müze gezisi sonrasında geçmişe veya yaşanan olaylara bakış açınızda bir değişiklik oldu mu?

TEORİK ÇERÇEVE

Çiğdem Kağıtçıbaşı, *Sosyalleşme* (2010) çalışmasında toplumsal bellek ve kültürel hafızanın çevreyle ilişkisine odaklanmıştır. Toplumsal bellek kuşaklar arası aktarımı, kültürel hafıza ise bireyin bunu içselleştirmesini ifade eder. Müzeler, bu süreçte bireyin geçmişiyle yüzleşmesini ve kültürel aidiyetini güçlendirmesini sağlar. Nesnelerin ötesinde anlam ve duygu taşıyan müzeler, kolektif belleği destekleyerek toplumsal gelişime katkıda bulunur.

ÖNE ÇIKAN BULGULAR

İnsanların ailece gelmesi, bir öğretmenin Hrant Dink'in yazılarını öğrencilerine anlatarak onları yetiştirmesi, bir annenin çocuğunu yürüyüşlere getirmesi gibi durumların bu müzelerin ve olayların nesiller boyu aktarıldığını ve toplumsal hafızaya etkisini göstermektedir.

-Müzeyi gezmiş insanların çevrelerine bunu bir şekilde yansıtabileceği düşünülmektedir.

-23,5 Hrant Dink Hafıza Mekânı ve 15 Temmuz Hafıza Müzesi korku, hüznün ve öfke duygularının yoğun yaşandığı mekanlardır.

-İnsanların yoğun duygular yaşamaları röportaj vermelerini zorlaştırmaktadır.

-Sonuç olarak müzelerin toplumsal travmaların korunması ve aktarılması konusunda önemli bir rolü olduğu görülmektedir.

